

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหลังจากเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปลายปี 2540 ส่งผลให้กิจการของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ต้องปิดกิจการลง 56 บริษัท คงเหลือเพียง 28 บริษัท ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2541 จากสาเหตุและนโยบายหลักของรัฐบาลที่นำเอา BIBF (Bankok International Banking Facility) เข้ามาใช้เมื่อปลายปี 2538 โดยรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ทำให้มีเงินทุนไหลทะลักเข้ามาทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ไม่ทำให้เกิดภาคการผลิตที่แท้จริง จากการที่วัฒนธรรมแบบระบบอุปถัมภ์และการขาดวินัยด้านการเงินการคลัง ผนวกกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ โดยเฉพาะการส่งออกและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดได้เกิดปัญหาติดตามมา จนกระทั่งรัฐบาลของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ได้ตัดสินใจประกาศลอยตัวค่าเงินบาท จึงทำให้ภาครัฐและเอกชนที่กู้เงินจากต่างประเทศเข้ามาต้องมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น กระทบกระเทือนภาคการเงินและภาคการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงิน ธนาคารมีการตั้งทุนสำรองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ต่างชาติได้เข้ามาซื้อกิจการบริษัทหลักทรัพย์ของไทย ซึ่งบริษัทเหล่านี้เล็งเห็นว่าประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่ตกต่ำมาในระดับหนึ่ง คือ GDP -7 ในปี พ.ศ. 2541 และเศรษฐกิจมีโอกาสที่จะขยายตัวในปีถัดไป จึงเลือกที่เข้ามาลงทุน ในต่างจังหวัดได้มีการเปิดห้องค้าของบริษัท โดยเฉพาะจังหวัดใหญ่ๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่และหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้านนักลงทุนเริ่มมีทั้งนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ เป็นศูนย์กลางทางด้านการค้าการลงทุน การเงินและการธนาคาร ในปี พ.ศ. 2540 มีบริษัทหลักทรัพย์เปิดดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 17 บริษัท ทำให้เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการแข่งขันในธุรกิจหลักทรัพย์โดยเฉพาะจากการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์สูงมาก ในปี พ.ศ. 2542 เหลือบริษัทหลักทรัพย์เดิมที่ยังคงเปิดดำเนินการธุรกิจหลักทรัพย์เพียง 6 บริษัทเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้มีบริษัทหลักทรัพย์เข้ามาเปิดดำเนินการเพิ่มขึ้นอีกเป็น 9 บริษัท ในปี พ.ศ. 2544 ได้มีบริษัทที่เข้ามาเปิดดำเนินการและมีบางบริษัทได้มีการรวมตัวกัน กระทั่งปัจจุบันมีห้องค้าทั้งหมด 9 บริษัท ดังนี้

1. บริษัทหลักทรัพย์กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด
2. บริษัทหลักทรัพย์แอดคินซัน จำกัด
3. บริษัทหลักทรัพย์ เอบีเอ็น แอม โร เอเชีย จำกัด
4. บริษัทหลักทรัพย์ ยูโอบี เคเสียน (ประเทศไทย) จำกัด
5. บริษัทหลักทรัพย์ ทรินิตี้ แอดไวเซอร์ จำกัด

6. บริษัทหลักทรัพย์ ธนชาติ จำกัด
7. บริษัทหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด
8. บริษัทหลักทรัพย์ เค จี ไอ (ประเทศไทย) จำกัด
9. บริษัทหลักทรัพย์ ทีสโก้ จำกัด

ภายใต้สภาวะแวดล้อมดังกล่าว จึงทำให้ต้องการทราบเหตุผลที่ทำวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนและสามารถรับมือกับการแข่งขันอันมีผลทำให้ตลาดหลักทรัพย์มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อย ณ ห้างค้า จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อย ณ ห้างค้า จังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบปัญหาความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักลงทุนที่มาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสามารถใช้ข้อมูลมาเสนอแนะแนวทางแก่บริษัทหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับนักลงทุน อันจะส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะทำการศึกษาลูกค้าที่เปิดบัญชีประเภทเงินสดกับบริษัทหลักทรัพย์จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 บริษัท รวมทั้งสิ้นจำนวน 256 บัญชี

1.5 นิยามคำศัพท์

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง การเข้าไปทำการซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มต่างๆ ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ จำนวนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ แหล่งเงินทุนที่นักลงทุนนำมาลงทุน ประเภทของหลักทรัพย์ที่นักลงทุนเลือกลงทุนและประเภทของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ หมายถึง หุ้นสามัญ หุ้นกู้ พันธบัตร และเอกสารสิทธิ (Warrant) และกองทุนรวมที่ออกโดยตรงของรัฐบาลและเอกชนที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นักลงทุนรายย่อย หมายถึง นักลงทุนทั่วไปที่เปิดบัญชีประเภทเงินสดกับบริษัทหลักทรัพย์และทำการซื้อขายหลักทรัพย์และใช้บริการห้องค้าหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีได้รวมถึงนักลงทุนสถาบัน นักลงทุนต่างประเทศ กองทุนรวมและพอร์ต โบรกเกอร์

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุน ซึ่งได้แก่ กลุ่มหลักทรัพย์ ราคา การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักทรัพย์ ความเชื่อมั่นในคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในห้องค้าหลักทรัพย์ ผลประกอบการของบริษัท ลูกหุ้น ภาวะการเมือง เศรษฐกิจ ทั้งภายในและนอกประเทศ และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน

ความเสี่ยงจากการลงทุน (Risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนหรือความคาดเคลื่อนของผลตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ความเสี่ยงที่เป็นระบบและความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ

- ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์ทุกตัวในลักษณะพร้อมกัน แต่ระดับความรุนแรงและทิศทางของปัจจัยดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละหลักทรัพย์ โดยที่นักลงทุนไม่สามารถควบคุมหรือขจัดให้หมดไปได้ ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ ภาวะทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น

- ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะหลักทรัพย์แต่ละตัวซึ่งไม่มีผลต่อหลักทรัพย์อื่นๆ ได้แก่ สภาพคล่อง ความสามารถในการดำเนินงาน และประสิทธิภาพในการบริหารงานของแต่ละบริษัท เป็นต้น ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบนี้สามารถควบคุมและขจัดออกไปได้โดยการกระจายการลงทุนไปในหลักทรัพย์หลายๆ หลักทรัพย์

ศัพท์ทางเทคนิค หมายถึง ข้อมูลวิเคราะห์จากการเคลื่อนไหวของราคา และปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในอดีตนำมาประมวลในรูปแบบของกราฟต่างๆ เช่น

- Moving Average (เส้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว)
- Point and Figure (แผนภูมิแบบจุดกับเครื่องหมายเป็นการแสดงภาพย่อการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นที่สำคัญๆ ของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง จะฟอร์มตัวให้เห็นรูปร่างต่างๆ แสดงสัญญาณให้ซื้อหรือขาย)

- Stochastic (ดัชนีวัดการแกว่งตัวของตลาด)
- Momentum (ดัชนีวัดการถ่วงน้ำหนัก)

การวิเคราะห์ภาวะทางเศรษฐกิจ ในที่นี้หมายถึงการวิเคราะห์เศรษฐกิจทั่วไปทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อนำมาประมวลช่วยในการตัดสินใจลงทุนซื้อหุ้นแต่ละบริษัท เช่น ภาวะเงินเพื่อ GDP ด้านการชำระเงินระหว่างประเทศ อัตราดอกเบี้ยภายในและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ทางการเมือง หมายถึงการวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์การเมืองทั้งการเมืองภายในและการเมืองโลก ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่มีผลต่อความมั่นใจของนักลงทุนภายในและต่างประเทศภายใต้ระบบทุนนิยม

การวิเคราะห์ทางอุตสาหกรรม หมายถึง กลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งแยกตามประเภทธุรกิจ เพื่อวิเคราะห์ถึงผลตอบแทน การขยายตัว ปริมาณการค้า กลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดปัจจุบันมีประมาณ 29 กลุ่ม อาทิ เช่น กลุ่มบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มธนาคารกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มสื่อสาร เป็นต้น

การวิเคราะห์บริษัท หมายถึง วิเคราะห์ถึงผลประกอบการของแต่ละบริษัทที่นักลงทุนสนใจจะเข้าไปลงทุนซื้อ วิเคราะห์ผลประกอบการของบริษัท ทรัพย์สิน หนี้สิน การเจริญเติบโต และแนวโน้มการขยายตัวของธุรกิจ

บัญชีเงินสด หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์ด้วยเงินสด การเปิดบัญชีเป็นลูกค้าในกรณีนี้ไม่ต้องมีการวางเงินไว้กับบริษัทแต่อย่างใด เมื่อบริษัทสมาชิกซื้อหุ้นได้ตามคำสั่งก็จะส่งบิลมาเก็บเงินจากลูกค้า ปกติมักจะมาเก็บในวันรุ่งขึ้นจริงๆ แล้วสามารถจ่ายชำระได้ภายใน 3 วันทำการ

Credit Balance หรือ Margin หมายถึง การซื้อด้วยหลักทรัพย์เงินยืม กรณีนี้ลูกค้าจะต้องเปิดบัญชีไว้กับบริษัทสมาชิกและจะต้องมีเงินอยู่ในบัญชีตามจำนวนที่บริษัทสมาชิกกำหนด เช่น เปิดบัญชีครั้งแรก 500,000 บาท หรือ 200,000 บาท